

Hållbart företagande stärker småföretagens långsiktiga konkurrenskraft.

Rapportförfattare: Jörgen Kennemar, seniorekonom och analytiker på Swedbank

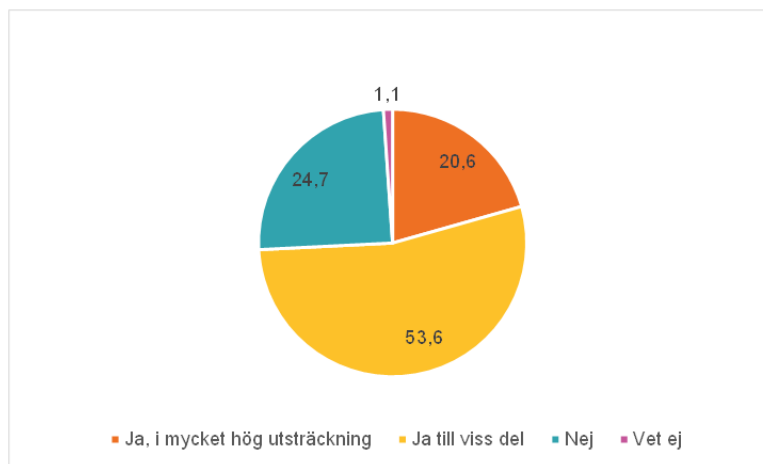
Innehållet i rapporten bygger på en undersökning som Kantar Sifo gjort på uppdrag av Swedbank och sparbankerna bland företag med upp till 50 anställda. 1 000 beslutsfattare blev intervjuade under januari 2021.

Bland svenska småföretag finns det en stor medvetenhet om vikten av att inkludera hållbarhetsarbete i verksamheten. Det finns även en övertygelse om att hållbart företagande kan skapa nya affärsmöjligheter och stärka företagets varumärke och lönsamhet. För att kunna möta kundernas krav på hållbara lösningar är bland annat ökade investeringar i utbildning och kompetens inom företagen centralt.

Kunderna ställer ökade krav på hållbart företagande

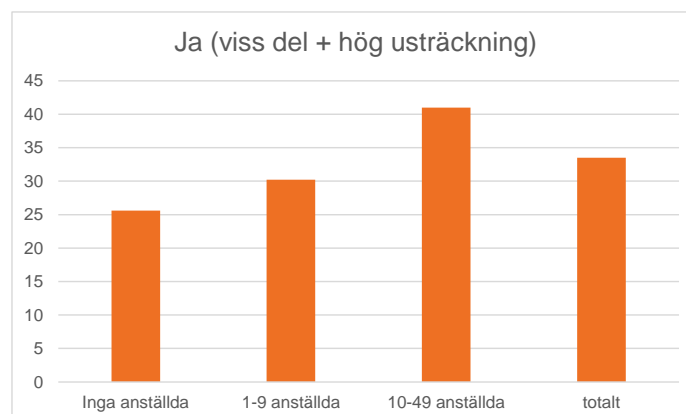
Hållbarhetsarbetet i småföretagen har intensifierats under de senaste åren. Småföretagsbarometern från 2020 visar att nästan sju av tio företag med upp till femtio anställda arbetar mer med att minska resursförbrukningen jämfört med för två år sedan. Hushållens ökade efterfrågan på hållbara varor och tjänster samt storföretagens satsningar på hållbarhet ökar kraven på de mindre företagen att ställa om.

Tre av fyra företag med upp till femtio anställda upplever att kunderna ställer krav på att de ska arbeta aktivt med hållbarhet. I de större företagen (20–49 anställda) uppger nio av tio beslutsfattare att kunderna ställer krav på deras hållbarhetsarbete. I vissa branscher, som tillverkning och transportsektorn, upplevs kraven på hållbarhet högre än i andra branscher.

Kräver kunderna att företaget ska arbeta aktivt med hållbarhet?

En tredjedel av företagen anser att de behöver öka takten med att ställa om till en mer hållbar verksamhet. I företag med fler än tio anställda är det fyra av tio som anser att omställningsarbetet behöver accelereras. Behovet av att snabba på omställningen är mer framträdande i de större företagen. Detta beror sannolikt på att verksamheten är mer komplicerad och tar längre tid att ställa om jämfört med ett litet företag. Endast en tiondel av företagen anser inte alls att det är viktigt att ställa om.

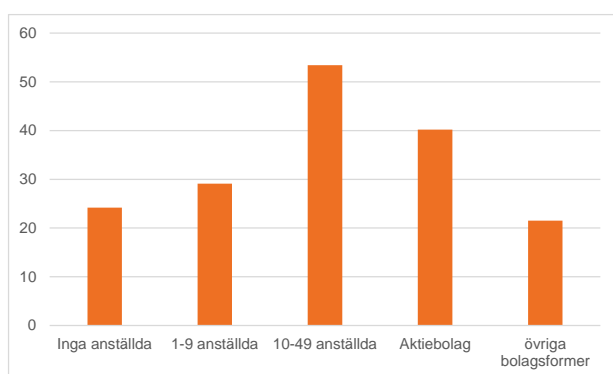
Anser ni att företaget behöver öka takten för att ställa om verksamheten?

Hälften av företagen anser att de har kommit långt i omställningen

En sak som stack ut i undersökningen är att drygt hälften av företagen (56 procent) uppger att de kommit långt i omställningen mot ett hållbart företagande och därmed inte behöver öka takten. Vart fjärde företag anser att de redan har en bra takt i sin omställning medan nära en tredjedel uppger att de redan jobbar på ett hållbart sätt, vilket var vanligast i de minsta företagen.

Fyra av tio företag planerar att ställa om för att minska klimatpåverkan

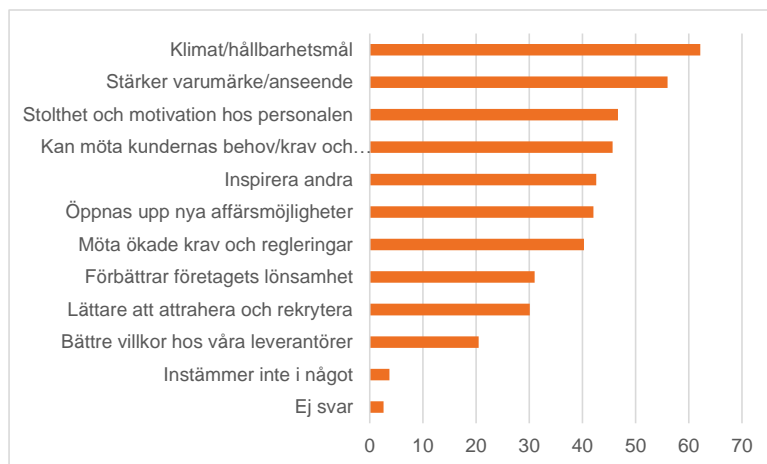
Omställningen till ett mer hållbart företagande kommer att öka. Bland annat visar undersökningen att fyra av tio företag planerar att ställa om verksamheten under de närmaste tolv månaderna för att minska sin klimatpåverkan. De mest expansiva planerna finns i aktiebolag och i företag med 10–49 anställda. Bland de senare har drygt hälften planer på att ställa om det närmaste året i syfte att minska påverkan på klimatet. Bland andra bolagsformer och företag med få anställda är det färre, mellan en femtedel och nästan en tredjedel som ger samma svar. En ökad medvetenhet om klimatutmaningarna och nya energilösningar bidrar till att företagare i större utsträckning än tidigare ser över sitt klimatavtryck.

Andel företag som planerar att minska sin klimatpåverkan det närmaste året

Många positiva effekter med hållbart företagande

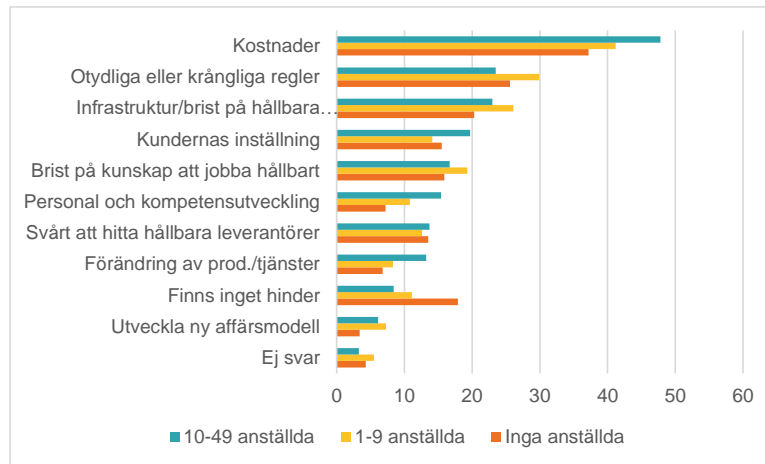
En mer hållbar verksamhet kan för det enskilda företaget innebära att företagets varumärke eller anseende stärks, vilket är centralt även för en långsiktig lönsamhet. Drygt hälften (56 procent) av företagarna svarar att en mer hållbar verksamhet skulle stärka varumärket och 46 procent anser att det är ett sätt att möta kundernas krav och därmed öka efterfrågan. Samtidigt uppger 42 procent att det kan skapa nya affärsmöjligheter för företaget, men även förbättra lönsamhet. Samtidigt ser man att det också kan ha positiva effekter inom företagets egen organisation såsom ökad motivation och ökad stolthet hos medarbetarna (47 procent). Arbetet med hållbarhet är även nära kopplat till hur företaget kan bli en attraktiv arbetsplats och arbetsgivare. Detta kan stärka företagets konkurrenskraft och underlätta rekrytering, vilket 30 procent av företagen uppger.

Positiva effekter av hållbarhet, flera svarsalternativ, samtliga företag

Barriärer för att ställa om till ett mer hållbart företagande

Den enskilt största barriären för att nå ett hållbart företagande är kostnader kopplade till omställningen. Det uppger 43 procent av företagen i undersökningen och det är det största hindret oavsett storlek på företaget eller branschtillhörighet. Kostnader ska dock sättas i relation till de intäkter som en omställning kan generera. Det är därför viktigt att räkna på hur en omställning till ett hållbart företagande kan påverka både företagets kostnader och intäkter.

Barriärer för att ställa om till hållbart sparande, samtliga företag

Genom att arbeta effektivare med företagets resurser och ställa krav på sina leverantörer kan företag spara på miljön. Samtidigt kan företag även minska kostnader genom att effektivisera användningen av sina resurser, exempelvis genom att minska svinn, jobba digitalt och anpassa inköpen efter produktionen. Företag med anställda kan skapa hållbarhet för dem genom att trygga bra arbetsförhållanden och en bra arbetsmiljö. Där företagets hållbarhet kommer av att de anställda trivs bättre, kan detta leda till minskade sjukskrivningar och högre produktivitet, vilket även ökar företagets möjlighet till en bättre lönsamhet.

Politisk osäkerhet och regelkrångel

Otydliga eller krångliga regler är det andra största hindret för att ställa om till ett mer hållbart företagande, vilket 27 procent uppgav. Därefter följer bristfällig infrastruktur för hållbara energilösningar (24 procent). Detta är hinder som företagarna inte kan påverka själva utan istället kräver detta långsiktiga politiska lösningar och satsningar.

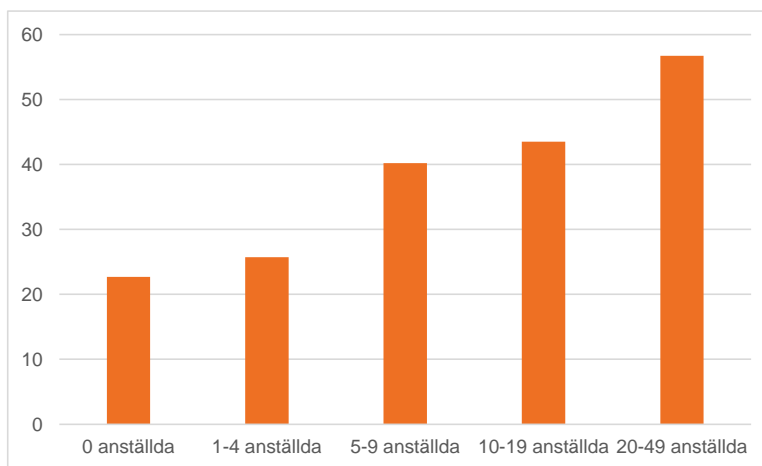
Ökat behov av utbildning och kompetens

Det finns även mer företagsspecifika utmaningar som företagen kan arbeta med för att gå i en mer hållbar riktning. En snabb teknisk utveckling men även förändrade regelverk för att minska klimatpåverkan ställer högre krav på vidareutbildning och kompetens i företagen. Personal och kompetensutveckling samt kunskapsbrister hur företaget ska arbeta mer hållbart uppger 30 procent av företagen som hinder för att ställa om. Förändring av produkter och tjänster eller att utveckla nya affärsmodeller, som 16 procent av företagen uppger som hinder för ett hållbart företagande, kan också vara helt eller delvis kopplad till utbildning eller kompetens i företaget. Kundernas inställning och svårigheter att hitta hållbara leverantörer är andra företagsspecifika utmaningar som företagen upplever och som hindrar omställningen mot hållbart företagande. De åtgärder som företagare behöver genomföra skiljer sig förstås åt beroende på bransch, typ av företag och storlek, men desto viktigare att då göra en egen analys och utifrån den en tydlig genomförande- och tidplan.

Hållbarhetsplan – ett hjälpmedel för att underlätta omställningen av företagen

Fyra av tio företag har en utarbetad hållbarhetsplan. Det innebär dock inte att övriga sextio procent **inte** prioriterar arbetet med att ställa om mot ett hållbart företagande. En plan skulle däremot kunna underlätta och strukturera deras arbete för att nå företagets hållbarhetsmål. Undersökningen visar att mer än hälften av företagen med fler än 20 anställda (55 procent) har hållbarhetsplaner jämfört med en fjärdedel bland företag med färre än fem anställda. Verksamheten i större företag är i allmänhet mer komplex att ställa om jämfört med i ett mindre företag och det är sannolikt en förklaring till att det är vanligare att de har utarbetade hållbarhetsplaner.

Den viktigaste åtgärden för att realisera företagets hållbarhetsplaner är utbildning och kompetensutveckling. Det uppger hälften (49 procent) av företagen som har en hållbarhetsplan. Att investera i ny teknik och utrustning var näst viktigast, vilket 46 procent av företagen uppgav. Att ändra produktutbudet, satsa på forskning och utveckling, affärsutveckling och lokalanpassningar är andra prioriterade områden. Att anställa fler medarbetare eller medarbetare med annan kompetens var mest utbrett i de större företagen men även hos dem var det få som uppgav det svaret (15 procent).

Andel företag med utarbetad hållbarhetsplan

Insikter

- Det finns en stor medvetenhet om vikten av att inkludera hållbarhetsarbete i verksamheten.
- Många företag upplever att hållbart företagande ger nya affärsmöjligheter samt stärker varumärket och lönsamheten.
- Det är viktigt att räkna på hur en omställning till ett hållbart företagande kan påverka både företagets kostnader och intäkter.
- Att investera i utbildning och kompetens i företaget är centralt för att möta kundernas ökade krav på hållbara lösningar.
- Anställda vill arbeta för företag med värderingar som speglar deras egna. Hållbarhet gör medarbetarna stolta över det egna företaget och kan bidra till att attrahera och behålla medarbetare som vill göra skillnad.
- Att alla delar i de globala leverantörskedjorna följer företagets policy om hållbarhet kan vara svårt att ha full kontroll på. Detta kan innebära risker som företaget behöver hantera.
- Lyft goda exempel hur man arbetar med hållbarhet. Det kan inspirera andra företag.

Tips för att göra verksamheten mer hållbar

"Stycka elefanten".

Välj ut och ta ert hållbarhetsarbete etappvis. Ett sätt är att utgå från FN:s 17 mål för en hållbar utveckling. Vilka mål känns mest prioriterade i just er verksamhet?

Hållbarhetsplan.

En hållbarhetsplan kan underlätta och strukturera upp ert arbete med att ställa om företaget.

Håller er affärsmodell fortfarande?

Hur kan ni göra er befintliga affärsmodell mer resurseffektiv och vilka ändringar behöver ni göra så att era produkter och tjänster blir mer hållbara?

Sätt mål och redovisa hållbarhetsarbetet.

Då vet ni vad ni ska uppnå och kan "bocka av" när ni nått dit. Det är dock inte en engångsinsats. När ni nått de första, sätt nya mål.

Gör hållbarhetsarbetet till en naturlig del av produkt- och tjänsteutvecklingen.

När ni ska utveckla en produkt eller tjänst, tänk då in hållbarhetsaspekterna med en gång. Till exempel vad gäller material, processer och distribution. Var ska produktionen ske för att uppfylla kraven? Tänk även på att samma standard bör gälla era leverantörer. Hur säkerställer ni det?

Se över företagets resursförbrukning.

Vilka energilösningar har ni, går det att återanvända material eller använda det mer effektivt? Hur gör ni med avfall, rester från tillverkning eller uttjänt material - går det att återanvända?

Involvera "alla" i företaget.

Många tänker ofta bättre och utifrån fler perspektiv än en. Involvera anställda, gör dem delaktiga och se vad de kan bidra med. Ett högt engagemang är en viktig del för att idéer får fäste och medarbetare blir ambassadörer och företaget upplevs som ett attraktiv, transparent och inkluderande arbetsgivare.

Många bäckar små...

- Se över er bil- och maskinpark. Uppfyller de era hållbarhets- och miljömål?
- Möten över telefon och digitalt. I pandemitider har detta blivit vardag för många. Men hur vill ni göra sen? Sätt en plan för vilka sätt som passar för vilka slags möten.

Till sist: Berätta om ert miljö- och hållbarhetsarbete.

Bygger intern stolthet och kan ge er nya affärsmöjligheter och locka nya medarbetare.

Mer information

Jörgen Kennemar, seniorekonom och analytiker på Swedbank, tel. +46 70 643 83 29